

DIGITAL REKTALEKSPLORASJON

Digital rektaleksplorasjon (DRE) er en undersøkelse av endetarmen.

DRE skal med få unntak alltid gjøres i forbindelse med en abdominalundersøkelse, og bør inngå ved enhver generell klinisk undersøkelse.

Sist oppdatert: 15.06.2020

FØR UNDERSØKELSEN

Undersøkelsen kan være ubehagelig, og mange pasienten kvier seg. Det er viktig å forklare hensikten med undersøkelsen og hva som vil skje.

Be om samtykke. Sørg for tilstrekkelig skjerming av pasienten og ha med hjelpepersonell.

Pasienten ligger i venstre sideleie med baken ut mot kanten av undersøkelsesbenken. Pasienten bes trekke benklær og undertøy ned til knærne, samt trekke bena godt opp under seg (fosterstilling).

UTSTYRSLISTE

- Hansker
- Eksplorasjonsgel
- Tørkepapir
- Ev. hurtigtest for påvisning av okkult blod i fæces.

GJENNOMFØRING AV PROSEDYREN

INSPEKSJON

Ha på hansker på begge hender.

Hud: Separer rumpeballene og inspiser huden omkring endetarmsåpningen.

Se etter abscesser, fistelåpninger, hemorroider, prolaps av rektalslimhinne eller andre hudforandringer. Beskrives etter klokkeslett, hvor fortil er klokken 12.

PALPASJON

Pekefingeren smøres godt med eksplorasjonskrem.

- Informer pasienten om at du vil starte palpasjon.
- Press fingertuppen forsiktig mot endetarmsåpningen, vær ekstra forsiktig ved fissurer eller hemorroider.
- Før fingertuppen inn forbi analkanalen.

Sjekk sfinktertonus:

- Spontan tonus: Økt/spastisk – normal – redusert
- Voluntær tonus: Be pasienten knipe rundt fingeren din, som for å holde igjen avføring. Dette bør gi en merkbar kontraksjon.

Før fingeren inn så langt du kommer og prøv å palpere slimhinnen i rectum langs hele sirkumferensen til du ender opp fortil.

Vurder slimhinnen:

- Skal være glatt og jevn

Avføring i rectum anføres:

- Fast eller myk?

Prostataundersøkelse:

Prostata er lokalisert anterior, og det kan være lettere å komme til med fingeren dersom man setter seg ned på kne ved undersøkelsesbenken.

Kommenter på prostatas størrelse, symmetri og tekstur:

- Normalt er kjertelen glatt, jevn og symmetrisk. Den er fast-elastisk og har bevart midtfure. Størrelsen er som en valnøtt.

- Asymmetri, faste partier, teksturendringer eller tumores anføres

- Symmetrisk hypertrofi eller tap av midtfure anføres

Trekk ut fingeren og inspiser ev. avføring:

- Farge på avføringen, blod eller slim

TØRK PASIENTEN OG AVSLUTT UNDERSØKELSEN

HURTIGTEST FOR PÅVISNING AV OKKULT BLOD I FÆCES MED HEMO-FEC

- Smør litt avføring fra hansken på et tørkepapir

- Drypp 2 dråper av den grønne væsken, deretter 2 dråper av den røde væsken

- Observer prøven i 10 sekunder

Positiv test: Blågrønn farging av prøvemateriale i løpet av 5 sekunder observasjon.

EKSEMPEL PÅ KOLLEGIALRAPPORT VED NORMAL UNDERSØKELSE:

Perianalområdet er upåfallende ved inspeksjon.

Normal voluntær sfinktertonus og ingen palpable tumores eller oppfyllinger ved palpasjon.

Prostata kjennes normalstor, jevn overflate og fast-elastisk konsistens med bevart midtfure.

Hemo-Fec negativ

KILDER

1. LS Bickley. Bates Guide to Physical Examination and history taking, 9th edition - s. 374 - 387.
2. F-lab manual for abdomenundersøkelse fra LPK-kurset